

بررسی نقش باورهای فراشناختی در پیش‌بینی ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان دانشکده‌های پزشکی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی

چکیده

زمینه: امروزه توسعه اقتصادی - اجتماعی جوامع وابسته به نیروی انسانی کارآمد و کارآفرین است. بنابراین شناسایی عواملی که می‌تواند موجب افزایش ویژگی‌های کارآفرینی در دانشجویان به عنوان مهمترین سرمایه‌های انسانی یک کشور شود اهمیت بسیار زیادی دارد. در این راستا هدف پژوهش حاضر بررسی نقش باورهای فراشناختی در پیش‌بینی ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان دانشکده‌های پزشکی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی است.

روش‌ها: روش این پژوهش توصیفی - همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشکده‌های پزشکی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ می‌باشد. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای به نسبت دانشکده تعداد ۲۵۰ نفر از دانشجویان به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه باورهای فراشناختی (Metacognition Questionnaire-30) کارترایت - هاتون ولز (۲۰۰۴) و پرسشنامه محقق ساخته سنجش ویژگی‌های کارآفرینی بود. داده‌ها با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره در محیط نرم‌افزار SPSS ویرایش ۲۱ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: یافته‌های حاصل از پژوهش نشان داد بین باورهای فراشناختی و ویژگی‌های کارآفرینی رابطه معنی‌داری ($r=0/254$ ، $p \leq 0/001$) وجود دارد. باورهای فراشناختی پیش‌بینی کننده‌ی ۱۱/۶٪ تغییرات ویژگی‌های کارآفرینی است. از بین ابعاد باورهای فراشناختی، باورهای مثبت‌نگرانی و اعتماد شناختی پیش‌بینی کننده ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان هستند.

نتیجه‌گیری: باورهای فراشناختی با ویژگی‌های کارآفرینی ارتباط مثبت و معنی‌داری دارد. توجه به متغیرهای روانشناختی از جمله باورهای فراشناختی باید در برنامه‌ریزی‌های آموزشی و برنامه‌های درسی در سطح نظام آموزش عالی مورد توجه جدی قرار گیرد.

کلید واژه: باورهای فراشناختی، ویژگی‌های کارآفرینی، پزشکی، پیراپزشکی

سیدمحسن عزیزی^۱، سمیه نگهداری^۱، مصطفی باقریان جلودار^۲، آرش ضیاءپور^{۳*}

۱. گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۲. گروه جامعه‌شناسی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۳. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

* **عهده دار مکاتبات:** ایران، کرمانشاه، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، ساختمان شماره ۲

Email: arash.ziapour@kums.ac.ir

مقدمه:

به عنوان متغیرهای روانشناختی نام برده می‌شود. ریسک‌پذیری و تمایل به مخاطره‌پذیری عبارت است از پذیرش مخاطره‌های معتدل که می‌توانند از طریق تلاش‌های شخصی مهار شوند^۳. خلاقیت به عنوان یکی دیگر از ویژگی‌های کارآفرینان ترکیبی از تناسب و تازگی و یا حل مسأله به روش جدید است که مردم را توانمند می‌کند تا از عهده‌ی چالش‌ها و مشکلات موقعیت‌های مختلف برآیند^۴. ویژگی کنترل درونی به این اشاره دارد که کارآفرینان تمام شکست‌ها و پیروزی‌های خود را ناشی از تلاش و کوشش خود می‌دانند و عوامل بیرونی

کارآفرینی را می‌توان یک فرآیند پویا نامید؛ که موجب داشتن آرمان، ایجاد تحول و خلاقیت می‌شود. این فرآیند به کاربرد و استفاده از نیرو و انگیزه‌ی افراد در جهت خلق و اجرای ایده‌های نو و همچنین راه‌حل‌های کاربردی احتیاج دارد^۱. از مهمترین عوامل مؤثر در پرورش یک فرد کارآفرین، ریسک-پذیری و تمایل به مخاطره‌پذیری (Risk-taking Propensity)، خلاقیت (Creativity)، کنترل درونی (Internal Control)، توفیق‌طلبی (Achievement) و استقلال‌طلبی (Independence) است^۲. از این عوامل در مطالعات کارآفرینی

محیطی تغییر می‌یابد افراد برای انطباق پاسخ‌های شناختی و گسترش راهبردها برای پاسخ به تغییرات محیطی نیازمند فراشناخت می‌باشند^{۱۰}. بنابراین با توجه به پویایی و همچنین مواجه شدن با موقعیت‌های غیرقابل پیش‌بینی در فرآیند کارآفرینی، تسهیل فراشناخت می‌تواند به ما در بررسی چگونگی تحول کارآفرینی و این‌که چگونه کارآفرینانی که در حال رشد هستند می‌توانند بدون نیاز به کمک دیگران با موقعیت‌ها و چالش‌های پیشرو سازش داشته باشند، کمک کند^{۱۱}.

مفهوم فراشناخت به دنبال کنترل شناخت‌ها است و منجر به توانایی درک راهبردهای گزینشی شناختی و پردازش پویاتر اطلاعات می‌شود. همچنین دلالت‌های هنجاری فراشناخت به طور بالقوه در کارآفرینی اهمیت دارند. در همین راستا نتایج بسیاری از پژوهش‌ها اهمیت و تأثیر فراشناخت و آگاهی فراشناختی را در انتخاب‌های مناسب و عمل مطمئن در موقعیت‌های مختلف^{۱۲-۱۳}، حل مسأله و عملکرد تحصیلی^{۱۴}، موفقیت تحصیلی^{۱۵-۱۶}، خودکارآمدی^{۱۷}، جهت‌گیری هدف پیشرفت^{۱۸} و تفکر انتقادی^{۱۹} مورد تأکید قرار داده‌اند.

علاوه بر این برخی پژوهش‌ها نشان می‌دهد که موفقیت در برنامه‌های آموزش عالی همبستگی مستقیمی با کاربرد مداوم و گسترده از باورهای فراشناختی دارد^{۲۰}. به طوری که در پژوهشی Hall با بررسی اندازه‌گیری فرایند اجرایی مهارت‌ها و باورهای فراشناختی در دانشجویان به این نتیجه رسید که مهارت‌ها و باورهای فراشناختی حتی اگر به میزان کمی به آن پرداخته شود نقش مهمی در پیشرفت و موفقیت دانشجویان دارد^{۲۱}. همچنین Beckman نیز در پژوهشی درباره‌ی راهبردهای شناختی و فراشناختی به این نتیجه دست یافت که به کار بردن این راهبردها منجر به افزایش یادگیری و توانمندی‌های افراد در چالش با مسائل مختلف می‌شود^{۲۲}. در راستای پژوهش حاضر نیز برخی پژوهش‌ها به تأثیر فراشناخت بر تخصص کارآفرینی^{۲۳} و خلاقیت^{۲۴-۲۶}، تأکید دارند. نتایج پژوهش Cho & Jung نیز نشان داد که بین باورهای فراشناختی کارآفرینی با جهت‌گیری کارآفرینی رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد^{۲۷}. در همین زمینه

را در روند کار خود مؤثر نمی‌دانند^۵. ویژگی توفیق‌طلبی به این اشاره دارد که افراد کارآفرین بیشتر به دلیل یک نیاز فردی برای اجرا و کنترل اهداف خود و برای تحقق بخشیدن به چشم‌اندازهای خویش، به کارآفرینی روی می‌آورند^۶. استقلال‌طلبی یا به عبارت دیگر بی‌علاقگی به کار کردن با دیگران همان نیرویی است که باعث می‌شود کارآفرین تمام ریسک‌ها و ساعت‌های طولانی کار سخت را برای ایجاد فعالیت کارآفرینانه‌ی نوپا به جان بخرد در واقع نیاز به استقلال عاملی است که سبب می‌شود تا افراد کارآفرین به اهداف و رویاهای خود دست یابند^۶.

در حقیقت افراد برای موفقیت در عرصه‌های اقتصادی - اجتماعی و ایفای نقش مؤثر در جامعه نیازمند یک ذهن کارآفرین هستند که به معنی داشتن درک سریع از پدیده‌ها و تصمیم‌گیری و عمل مطمئن در شرایط و موقعیت‌های تازه و غیر قابل پیش‌بینی است. داشتن یک ذهن کارآفرین در سازگاری با موقعیت‌های غیر قابل پیش‌بینی به عنوان یکی از مشخصه‌های اصلی افراد کارآفرین مورد توجه است، که به عنوان منبع اصلی در شناخت محیط به افراد کمک می‌کند^{۷-۸}.

شناخت کارکردهای عناصر شناختی در حوزه‌ی کارآفرینی مثل سبک شناختی کارآفرینی، خودکارآمدی کارآفرینی، سلسله مراتب تصمیم‌گیری و ساختار دانش کارآفرینی به فهم چگونگی فرایند کارآفرینی، تفسیر اطلاعات بدست آمده، چگونگی تصمیم‌گیری در موقعیت و بکارگیری اطلاعات بدست آمده برای آغاز یک فعالیت تجاری بسیار حائز اهمیت است^۹.

در همین راستا فراشناخت به عنوان دانش فرد پیرامون فرآیندهای شناختی خود و چگونگی استفاده بهینه از آنها، به در نظر گرفتن پویایی عملکردهای شناختی اشاره دارد که تمرکز آن بر چگونگی تصمیم‌گیری‌های اکتشافی، گسترش راهبردها و سازگاری و انطباق است و اغلب در طول فرایند کارآفرینی به کار گرفته می‌شود. فرایند فراشناخت در موقعیت‌های پویا و غیرقابل پیش‌بینی، مشابه موقعیت‌هایی که کارآفرینان با آن مواجه می‌شوند اهمیت دارد. در حقیقت زمانی که نشانه‌های

شامل اطلاعات جمعیت‌شناختی (شامل جنس، سن، محل سکونت) و بخش دوم آن به شرح زیر می‌باشد:

پرسشنامه فراشناخت (Metacognition Questionnaire-30): شامل ۳۰ گویه و ۵ خرده‌مقیاس باورهای مثبت در مورد نگرانی، باورهای منفی در مورد نگرانی، اعتماد شناختی، باور در مورد نیاز به کنترل افکار، خودآگاهی شناختی می‌باشد که باورهای افراد را درباره تفکرشان می‌سنجد.^{۲۸} پاسخ‌ها در این مقیاس براساس مقیاس ۴ درجه‌ای لیکرت از «۱= موافق نیستم تا ۴= کاملاً موافقم» تشکیل شده است. ضریب همسانی درونی برای کل مقیاس ۰/۹۳ و برای هر کدام از خرده‌مقیاس‌ها بین ۰/۷۶ تا ۰/۸۹ گزارش شده است.^{۲۸} ضریب پایایی این پرسشنامه در سایر پژوهش‌ها ۰/۸۲،^{۲۹} ۰/۸۰،^{۳۰} ۰/۸۹^{۳۱} و در این پژوهش نیز به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۹ و برای بعد باورهای مثبت در مورد نگرانی ۰/۸۱، باورهای منفی در مورد نگرانی ۰/۸۴، اعتماد شناختی ۰/۹۱، باور در مورد نیاز به کنترل افکار ۰/۸۳ و خودآگاهی شناختی ۰/۸۲ برآورد شده است. پاسخ دهندگان در این مقیاس درک خود از مقوله‌های مختلف را از ۱ تا ۴ بیان می‌کنند. بنابراین برای سنجش باورهای فراشناخت با توجه به اینکه مقیاس پرسشنامه چهار درجه‌ای بود، میانگین فرضی (۲/۵) به عنوان مبنای تحلیل پرسشنامه قرار گرفت. روایی صورتی و محتوایی پرسشنامه از سوی ۴ نفر از اساتید متخصص روانشناسی مورد تأیید قرار گرفت.

پرسشنامه ویژگی‌های کارآفرینی: شامل ۳۹ پرسش و ۵ خرده‌مقیاس مخاطره‌پذیری، خلاقیت، کنترل درونی، توفیق طلبی، استقلال طلبی می‌باشد و از یک مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از (۱) کاملاً مخالفم، (۲) مخالفم، (۳) نظری ندارم، (۴) موافقم و (۵) کاملاً موافقم تشکیل شده است. برای تعیین پایایی ابزار، ابتدا پرسشنامه در بین ۳۵ نفر از دانشجویان به صورت تصادفی توزیع شد. پس از جمع‌آوری با استفاده از روش همسانی درونی «آلفای کرونباخ» ضریب پایایی برای کل پرسشنامه ۰/۸۲ و برای هر یک از خرده‌مقیاس‌ها به ترتیب مخاطره‌پذیری ۰/۸۳، خلاقیت ۰/۸۰، کنترل درونی ۰/۸۱، توفیق طلبی ۰/۸۵ و استقلال

رسیدند که بین فراشناخت و شناخت فرصت‌های کارآفرینی رابطه معنی‌داری وجود دارد.^۹

با توجه به اهمیت باورهای فراشناختی در موفقیت‌های فردی و اجتماعی و با توجه به لزوم پژوهش‌های بیشتر در این زمینه و همچنین با توجه به اینکه در مطالعات گذشته در این حوزه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مورد توجه و بررسی قرار نگرفته‌اند بنابراین هدف پژوهش حاضر بررسی نقش باورهای فراشناختی در پیش‌بینی ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان دانشکده‌های پزشکی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی است.

مواد و روش‌ها:

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل کلیه‌ی دانشجویان دانشکده‌های پزشکی و پیراپزشکی مشغول به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بود (۱۶۷۸ نفر). به منظور تعیین حجم نمونه‌ی آماری، پس از دریافت مجوز از معاونت آموزشی و پژوهشی دانشگاه و دریافت آمار دانشجویان به تفکیک دانشکده‌های پزشکی (۷۱۵ نفر) و پیراپزشکی (۹۶۳ نفر) با استفاده از فرمول برآورد حجم نمونه و از طریق روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبتی (برحسب دانشکده) از بین دو دانشکده‌ی پزشکی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه تعداد ۲۵۰ نفر به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. به دلیل ناقص بودن برخی از پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده در نهایت ۲۴۴ پرسشنامه تحلیل شد. در این پژوهش اشتغال به تحصیل در دانشگاه در زمان انجام پژوهش و تمایل دانشجویان به شرکت در مطالعه به عنوان ملاک ورود و ناقص بودن پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده به عنوان ملاک خروج دانشجویان از پژوهش در نظر گرفته شد. همچنین به منظور رعایت ملاحظات اخلاقی، پیش از آن که پرسشنامه‌ها در اختیار دانشجویان قرار داده شود، به صورت حضوری برای آنها توضیح داده شد که اطلاعاتشان محرمانه و صرفاً برای اهداف پژوهشی مورد استفاده قرار خواهد گرفت. Yogalakshimi & Latha در پژوهشی به این نتیجه برای جمع‌آوری داده‌های پژوهش از ابزار پرسشنامه استفاده شد. که متشکل از دو بخش بود. بخش اول آن

مورد افکار ($2/71 \pm 0/52$)، خودآگاهی شناختی ($2/54 \pm 0/56$) است. در بین مؤلفه‌های باورهای فراشناختی بالاترین میانگین مربوط به مؤلفه‌ی اعتماد شناختی ($2/91 \pm 0/55$) و پایین‌ترین میانگین مربوط به مؤلفه‌ی خودآگاهی شناختی ($2/54 \pm 0/56$) می‌باشد.

میانگین ویژگی‌های کارآفرینی ($3/75 \pm 0/45$) و مؤلفه‌های آن بالاتر از میانگین فرضی (۳) می‌باشد. میانگین مخاطره‌پذیری ($3/60 \pm 0/56$)، خلاقیت ($3/65 \pm 0/65$)، کنترل درونی ($3/83 \pm 0/60$)، توفیق طلبی ($3/90 \pm 0/65$)، استقلال طلبی ($3/77 \pm 0/69$) است. در بین مؤلفه‌های ویژگی‌های کارآفرینی بالاترین میانگین مربوط به مؤلفه‌ی توفیق طلبی ($3/90 \pm 0/65$) و پایین‌ترین میانگین مربوط به مؤلفه‌ی مخاطره‌پذیری ($3/60 \pm 0/56$) است.

به منظور بررسی رابطه بین متغیرهای پژوهش از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد که نتایج آن در جدول (۱) به شرح زیر ارائه می‌شود.

نتایج جدول ۱ بیانگر این است که بین باورهای فراشناختی و ابعاد آن با و ویژگی‌های کارآفرینی ($r=0/254, p \leq 0/001$) رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. از بین ابعاد باورهای فراشناختی، باورهای مثبت نگرانی ($r=0/283, p \leq 0/001$)، اعتماد شناختی ($r=0/267, p \leq 0/000$) و باور در مورد نیاز به کنترل افکار ($r=0/150, p \leq 0/05$) رابطه مثبت و معنی‌داری با ویژگی‌های کارآفرینی دارند. همچنین بین باورهای فراشناختی با ابعاد کارآفرینی، یعنی مخاطره‌پذیری ($r=0/252, p \leq 0/001$)، خلاقیت ($r=0/244, p \leq 0/001$)، کنترل درونی ($r=0/167, p \leq 0/001$)، توفیق طلبی ($r=0/176, p \leq 0/001$) و استقلال طلبی ($r=0/154, p \leq 0/05$) رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

به منظور بررسی پیش‌بینی ویژگی‌های کارآفرینی بر اساس ابعاد باورهای فراشناختی از آزمون تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شده است که نتایج آن به شرح زیر در جدول (۲) گزارش می‌شود.

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، مقدار F بدست آمده ($6/268$) در سطح $p \leq 0/001$ معنی‌دار است. بنابراین می-

طلبی $0/86$ محاسبه شد که نشان دهنده پایایی مناسب برای پرسشنامه است. در این مقیاس پاسخ دهندگان دیدگاه خود را در مورد ویژگی‌های کارآفرینی از ۱ تا ۵ بیان می‌کنند. بنابراین برای سنجش ویژگی‌های کارآفرینی با توجه به اینکه مقیاس پرسشنامه پنج درجه‌ای بود، میانگین فرضی (۳) به عنوان مبنای تحلیل پرسشنامه قرار گرفت. پرسشنامه پژوهش حاضر با مطالعه و بررسی پرسشنامه‌های متعددی که توسط محققان قبلی مورد استفاده قرار گرفته بود طراحی گردید. در راستای افزایش روایی صوری و محتوایی سعی شد که سوالات پرسشنامه به صورت ساده و روشن مطرح گردد. همچنین پس از چند بار بازنویسی و با نظر ۶ نفر از اساتید متخصص مدیریت آموزشی و برنامه‌ریزی آموزشی سوالات غیر قابل فهم تعدیل و در نهایت روایی آن توسط اساتید مورد تأیید قرار گرفت. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از آزمون‌های t تک نمونه‌ای، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره در محیط نرم افزار SPSS ویرایش ۲۱ تجزیه و تحلیل شد.

نتایج:

از مجموع ۲۴۴ نفر از دانشجویان شرکت کننده در پژوهش حاضر، ۱۴۲ نفر ($58/2\%$) مرد و ۱۰۲ نفر ($41/8\%$) زن بودند. میانگین و انحراف معیار سن نمونه‌ها $21/92 \pm 2/60$ بود. گروه سنی ۱۸ تا ۲۰ سال بیشترین فراوانی را دارا بودند (۱۸۰ نفر، $73/7\%$). از نظر محل سکونت نیز بیشتر دانشجویان (۱۷۶ نفر، $72/13\%$) خوابگاهی بودند.

به منظور بررسی میانگین متغیرهای پژوهش از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده شد. برای متغیر باورهای فراشناختی با توجه به اینکه مقیاس پرسشنامه چهار درجه‌ای بود از میانگین فرضی ($2/5$) و برای متغیر ویژگی‌های کارآفرینی با توجه به اینکه مقیاس پرسشنامه پنج درجه‌ای بود از میانگین فرضی (۳) استفاده شد.

میانگین باورهای فراشناختی ($2/72 \pm 0/47$) و مؤلفه‌های آن در دانشجویان بالاتر از میانگین فرضی (۲/۵) می‌باشد. میانگین باورهای مثبت نگرانی ($2/86 \pm 0/47$)، باورهای منفی نگرانی ($2/58 \pm 0/51$)، اعتماد شناختی ($2/91 \pm 0/55$)، باورهای منفی در

نگرانی، ۰/۲۳۶ انحراف معیار در ویژگی‌های کارآفرینی به وجود می‌آید. همچنین ضریب بتای ۰/۲۲۱ اعتماد شناختی به این معنا است که به ازای یک انحراف معیار در اعتماد شناختی، ۰/۲۲۱ انحراف معیار در ویژگی‌های کارآفرینی بدست می‌آید. ضریب تبیین بدست آمده که بیانگر میزان تغییرات متغیر ملاک براساس تغییرات متغیر پیش‌بین است نشان می‌دهد، باورهای فراشناختی تبیین کننده‌ی ۱۱/۶٪ واریانس (تغییرات) ویژگی‌های کارآفرینی می‌باشد ($R^2 = ۰/۱۱۶$).

توان ویژگی‌های کارآفرینی را براساس ابعاد باورهای فراشناختی پیش‌بینی کرد. این سطح معناداری نشان می‌دهد که حداقل یکی از ضرایب مدل معنی‌دار است. از بین ابعاد باورهای فراشناختی، باورهای مثبت نگرانی ($Beta = ۰/۲۳۶$) و اعتماد شناختی ($Beta = ۰/۲۲۱$) بر ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان تأثیر دارند. با توجه به ضرایب Beta در این دو متغیر، باورهای مثبت نگرانی بیشترین و اعتماد شناختی کمترین تأثیر را بر ویژگی‌های کارآفرینی دارند. ضریب بتای ۰/۲۳۶ باورهای مثبت نگرانی به این معنا است که به ازای یک انحراف معیار در باورهای مثبت

جدول ۱: ضرایب همبستگی بین باورهای فراشناختی و ویژگی‌های کارآفرینی

ویژگی‌های کارآفرینی		استقلال طلبی		توفیق طلبی		کنترل درونی		خلاقیت		مخاطره‌پذیری		متغیر
r	sig	r	sig	r	sig	r	sig	r	sig	r	sig	
۰/۲۸۳	۰/۰۰۱	۰/۲۱۴	۰/۰۰۱	۰/۳۱۰	۰/۰۰۱	۰/۱۵۶	۰/۰۱۵	۰/۱۵۱	۰/۰۱۹	۰/۱۵۸	۰/۰۰۴	باورهای مثبت نگرانی
۰/۱۰۸	۰/۰۹۱	۰/۰۲۸	۰/۶۶۴	۰/۰۴۷	۰/۴۶۶	۰/۱۵۲	۰/۰۱۸	۰/۱۳۶	۰/۰۳۴	۰/۲۱۲	۰/۰۰۱	باورهای منفی نگرانی
۰/۲۶۷	۰/۰۰۱	۰/۱۰۱	۰/۱۱۶	۰/۲۰۸	۰/۰۰۱	۰/۱۱۰	۰/۰۸۸	۰/۲۹۱	۰/۰۰۱	۰/۱۹۵	۰/۰۰۲	اعتماد شناختی
۰/۱۵۰	۰/۰۱۹	۰/۱۳۰	۰/۰۴۰	۰/۰۵۶	۰/۳۸۸	۰/۰۸۱	۰/۲۱۰	۰/۱۵۸	۰/۰۱۳	۰/۱۷۴	۰/۰۰۶	باور در مورد نیاز به کنترل افکار
۰/۰۸۷	۰/۱۷۴	۰/۰۸۰	۰/۲۱۶	۰/۰۱۲	۰/۸۵۴	۰/۰۹۲	۰/۱۵۳	۰/۱۰۸	۰/۰۹۲	۰/۱۱۷	۰/۰۶۹	خودآگاهی شناختی
۰/۲۵۴	۰/۰۰۱	۰/۱۵۴	۰/۰۱۶	۰/۱۷۶	۰/۰۰۶	۰/۱۶۷	۰/۰۰۹	۰/۲۴۴	۰/۰۰۱	۰/۲۵۲	۰/۰۰۱	باورهای فراشناختی

جدول ۲: نتایج تحلیل رگرسیون چند متغیره برای پیش‌بینی ویژگی‌های کارآفرینی براساس ابعاد باورهای فراشناختی

R ²	sig	F	sig	t	Beta	ضرایب غیر استاندارد		متغیر مستقل
						خطای معیار	ضریب رگرسیونی (B)	
۰/۱۱۶	۰/۰۰۱	۶/۲۶۸	۰/۰۰۰	۱۲/۵۲۶	-	۰/۲۱۷	۲/۷۲۳	مقدار ثابت
			۰/۰۰۱	۳/۳۹۷	۰/۲۳۶	۰/۰۶۷	۰/۲۲۷	باورهای مثبت نگرانی
			۰/۶۸۹	۰/۴۰۱	۰/۰۳۰	۰/۰۶۶	۰/۰۲۶	باورهای منفی نگرانی
			۰/۰۰۳	۳/۰۳۲	۰/۲۲۱	۰/۰۵۹	۰/۱۸۰	اعتماد شناختی
			۰/۴۸۴	۰/۷۰۱	۰/۰۵۸	۰/۰۷۲	۰/۰۵۰	باور در مورد نیاز به کنترل افکار
			۰/۶۴۱	۰/۴۶۶	۰/۰۳۱	۰/۰۵۴	۰/۰۲۵	خودآگاهی شناختی

بحث:

به طور کلی براساس نتایج بدست آمده از این پژوهش میانگین کل باورهای فراشناختی و ویژگی‌های کارآفرینی در بین دانشجویان از سطح متوسط بالاتر می‌باشد. یافته‌های سیادت و دیگران در سال ۱۳۹۱ و شجاع قلعه و دیگران در سال ۱۳۹۴ نیز بیانگر این بود که میانگین روحیه و قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان علوم پزشکی از سطح میانگین بالاتر است^{۳۲-۳۳}. یافته‌ی دیگر این پژوهش نشان داد که بین باورهای فراشناختی و ویژگی‌های کارآفرینی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. همچنین باورهای فراشناختی پیش‌بینی کننده‌ی واریانس ویژگی‌های کارآفرینی است. این یافته‌ها با یافته‌های پژوهش Yogalakshimi & Latha, Cho & Jung, Mitchell et al همسو می‌باشد^{۲۷-۲۹-۳۳}.

علاوه بر این از جمله پژوهش‌های دیگری که یافته‌های آنها تأیید کننده‌ی یافته‌های پژوهش حاضر است می‌توان به پژوهش بهروزی و دیگران در سال ۱۳۹۳ و گلستان جهرمی و گلستان جهرمی در سال ۱۳۸۵ اشاره کرد که به این نتیجه رسیدند باورهای فراشناختی بر خلاقیت افراد به عنوان متغیری تأثیرگذار در ویژگی‌های کارآفرینی مؤثر است^{۲۴-۲۶}. در همین راستا محبوبی در سال ۱۳۹۳ در پژوهش خود به این نتیجه رسید که هرچه باورهای فراشناختی دانشجویان بیشتر باشد خلاقیت آنها بیشتر و کارآفرین تر هستند^{۲۵}.

در تبیین یافته‌های این پژوهش، نتایج تحقیقات مختلف حاکی از تأثیر فراشناخت بر افزایش قابلیت‌های فردی و اجتماعی فراگیران دارد^{۳۴-۳۶}. بررسی‌هایی که در حوزه آموزش و یادگیری نیز در ارتباط با فراشناخت صورت گرفته است بر این امر تأکید دارند، که اهمیت فراشناخت و آموزش آن، منجر به افزایش توانایی، قابلیت و موفقیت فراگیران خواهد شد. در حقیقت یادگیرندگان موفق، خلاق و کارآفرین کسانی هستند که از توانایی‌های خود آگاهی دارند و رویکردهایی را برای بهبود آنها می‌یابند. به عبارتی دیگر باور افراد درباره‌ی توانایی‌هایشان در پیشرفت و موفقیت آنها مهم و تأثیرگذار است^{۳۷}.

یکی از جنبه‌ای اصلی فعالیت‌های کارآفرینانه، پویایی و عدم قطعیت شرایط کارآفرینی است. بنابراین با توجه به این عدم قطعیت و پویایی، بازاندیشی در راهبردهای عمل در زمینه‌ی فعالیت‌های کارآفرینی اهمیت پیدا می‌کند^{۳۸}. باورهای فراشناختی در عرصه‌ی کارآفرینی به عنوان کارکردهای شناختی پویا که بر چگونگی تصمیم‌گیری و راهبردهای توسعه در فرایند کارآفرینی تمرکز دارد تعریف می‌شود. با توجه به رابطه بین باورهای فراشناختی و ویژگی‌های کارآفرینی، بنابراین باورهای فراشناختی می‌تواند یک چهارچوب استراتژیک مؤثر در فعالیت‌های کارآفرینی ایجاد کند^{۳۹}.

با توجه به این که فراشناخت مقوله‌ای اکتسابی و قابل آموزش و یادگیری است^{۴۰} و همچنین از آن‌جا که افرادی که از راهبردها و دانش فراشناختی بهره می‌گیرند عملکرد بهتری در زمینه‌ی کارآفرینی خواهند داشت، لذا آموزش و تسلط افراد به مهارت‌های فراشناختی باعث آن می‌شود تا آنها در موقعیت‌های اقتصادی - اجتماعی با اطمینان بیشتری عمل کنند و ضریب موفقیت خود را افزایش دهند.

تفکر خلاق و کارآفرین تفکری راهبردی است که از آن با عنوان توانایی فراشناختی یاد می‌کنند^{۴۱}. خلاقیت و نوآوری یکی از مهمترین ویژگی‌های کارآفرینی است و توانایی فراشناختی افراد براساس پژوهش‌های انجام شده با خلاقیت رابطه‌ی معنی‌داری دارد^{۴۲}. راهبردها و باورهای فراشناختی با تقویت آگاهی و تمرکز به افراد کمک می‌کند که در شرایط نامشخص و ناآشنا به واسطه تمرکز بر فعالیت‌های فکری به ارزیابی جوانب مسئله پردازند و طی پردازش عمیق شناختی، مشخص کنند که چه بخشی از کار درست‌تر و کدامیک ارزش عملکردی دارد و در نتیجه با تفکر خلاق و کارآفرین به سمت تصمیم‌گیری‌های صحیح‌تری هدایت شوند^{۴۳}. در مجموع دانشجویانی که یاد می‌گیرند از راهبردهای فراشناختی به بهترین شکل ممکن استفاده کنند، در مواجهه با مسائل و موقعیت‌های چالش برانگیز دارای انعطاف‌پذیری، خلاقیت و قابلیت‌های کارآفرینانه‌ی بالایی خواهند بود.

نتیجه‌گیری:

با توجه به یافته‌های بدست آمده در این پژوهش مبنی بر تأیید رابطه‌ی مثبت و معنی‌دار بین باورهای فراشناختی و ویژگی‌های کارآفرینی و با توجه به اهمیت باورهای فراشناختی و تأثیر آن در عملکرد و موفقیت افراد و همچنین از آنجا که یکی از مهمترین و اثربخش‌ترین جنبه‌های کاربردی باورهای فراشناختی تشخیص فرصت‌های کارآفرینانه است، لذا آموزش راهبردهای فراشناختی و تحول مهارت‌های فراشناختی می‌تواند در افزایش شناخت و ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان مؤثر باشد. بنابراین در راستای نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود، با توجه به اینکه رویکرد فراشناختی یکی از رویکردهای غالب در میان انواع نظریه‌های یادگیری بشمار می‌رود و امروزه در نظام‌های آموزشی کشورهای پیشرفته تلاش می‌گردد برنامه‌ریزی درسی و طراحی راهبردهای آموزشی بر پایه نظریه فراشناخت شکل گیرد لذا این رویکرد می‌تواند در طراحی و تدوین برنامه‌ریزی درسی نظام آموزش عالی مورد توجه قرار گیرد. همچنین

باتوجه به اینکه آموزش نقشی کلیدی در توسعه کارآفرینی دارد و با توجه به اکتسابی بودن اغلب ویژگی‌های کارآفرینان، بنابراین پیشنهاد می‌شود دانشگاه‌ها آموزش‌های کارآفرینی مبتنی بر راهبردهای فراشناختی را به عنوان عاملی مؤثر در کارآفرینی افراد مورد توجه قرار دهند.

لازم به ذکر است، با توجه به پایین بودن ضرایب همبستگی و ضریب تبیین بین باورهای فراشناختی و ابعاد آن با ویژگی‌های کارآفرینی و همچنین محدود بودن جامعه‌ی آماری به دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی، بنابراین به منظور کاربرد یافته‌های این پژوهش، پیشنهاد می‌شود در مطالعات و پژوهش‌های دیگر و با استفاده از سایر روش‌های پژوهشی از جمله پژوهش‌های آزمایشی و شبه آزمایشی و در قالب دانشجویان سایر رشته‌های علوم پزشکی و همچنین رشته‌های غیر پزشکی رابطه بین این دو متغیر و میزان اثربخشی باورهای فراشناختی بر ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان مورد بررسی قرار گیرد.

References:

1. Kuratko DF, Hodgetts RM. Entrepreneurship: Theory, process, practice; Mason, OH: South-Western College Publishers 2006: 89.
2. Badri E, Liaghatdar M, Abedi M, Jafari E. A Survey of Entrepreneurship Capabilities of Isfahan University Students]. Quart j Res Plan in Higher Educ 2006; 12(2): 73-90.
3. Longenecker JG, Petty JW, Palich LE, Moore CW. Small business management: an entrepreneurial emphasis. Cincinnati, Ohio: Thomson South-Western publisher 2003: 123.
4. Berglund H, Wennberg K. Creativity among entrepreneurship student: comparing engineering and business education; Int. J. Cont. Engin Educ and Lifelong Lear 2006; (16)5: 366-379.
5. Entrialgo M, Fernandez E, Vazquez. Characteristics of managers as determinants of entrepreneurial orientations: Some Spanish evidence. Enter Innov Manag Stud 2000; 1(2): 187-205.
6. Gurol Y, Atsan N. Entrepreneurial characteristics amongst university students: some insights for entrepreneurship education and training in Turkey. Educ Train 2006; (1)48: 25-38.
7. Ziapour A, Khatony A, Kianipour N, Jafary F. Identification and Analysis of Labor Productivity

Components Based on ACHIEVE Model (Case Study: Staff of Kermanshah University of Medical Sciences). Glob J Health Sci 2015; 7(1): 315-321.

8. Krauss S, Frese M, Friedrich C, Unger J. Entrepreneurial orientation: a psychological model of success among southern African small business owners. Europ J Work Organiz Psycho 2005; 14 (3): 315-328.
9. Yogalakshimi K, Latha G. Meta cognition and entrepreneurial opportunity recognition. Inter j econo busin 2015; 3(7): 197-200.
10. Haynie J M, Shephred D, Mosakowski E, Earley, P C. A situated meta-cognitive model of the entrepreneurial mindset. J Busin Ventur 2010; (25): 217-229.
11. Melot A. The relationship between meta-cognitive knowledge and meta-cognitive experiences: acquisition and re-elaboration. Europ J Psycho Educ 1998; (13): 75-89.
12. McMullen J, Shepherd D A. Entrepreneurial action and the role of uncertainty in the theory of the entrepreneur. Acad Manag Rev 2006; (31): 132-152.
13. Staw B, Boettger R. Task revision: a neglected form of work performance. Acad Manag J 1990; 33 (3): 534-560.

14. Momeni SE. Effect of Cognitive and Meta cognitive Strategies on Problem Solving and Educational Performance of College Students. *J Basic Appl Sci Res* 2012; 2(10): 10145-10149.
15. Safari Y, Karamimatin B, Ghretpe A, Rezaee M. The Effect of Teaching Meta cognitive Strategies on Students' Meta cognitive Awareness: A Study in School of Health at Kermanshah University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ* 2012; 12 (5): 356-363
16. Safari J, Mohmdjany S. Meta cognitive strategies students use the experience and the level of their academic achievement. *Quart J New Appro Educ Admin* 2011; 2(3): 56-41.
17. Downing, K. J. Self-efficacy and Meta-cognitive Development. *Inter J Learn* 2009; 16 (4): 185-199.
18. Gul F, Shehzad Sh. Relationship between meta cognition goal orientation and academic achievement. *Social and Behavioral Sciences* 2012; 16(47): 1864-1868.
19. Soliemanifar O., Behroozi N., Safaei Moghaddam M.. Role of Personality Traits, Learning Styles and Metacognition in Predicting Critical Thinking of Undergraduate Students. *Educ Strategy Med Sci* 2015; 8(1):59-67
20. Niehaus, L. The readiness of prospective master's degree student in terms of cognitive and other basic skills. *ERIC Document Reproduction* 1995: 66.
21. Hall C W. measure of executive processing skill in college student. *Coll stu J* 2001; 35 (3): 25-36.
22. Beckman P. Strategy instruction. *ERIC digests* (Digest number E638). Arlington, VA: ERIC Clearinghouse on Disabilities and Gifted Education, Council for Exceptional Children 2002: 98.
23. Mitchell J, Smith B, Gustafsson V, Davidsson p, Mitchell RK. Thinking about thinking: exploring how entrepreneurial meta- cognition affects entrepreneurial expertise. *Front Entr Res. Conference Paper* 2006. 2-16
24. Behrouzi N, Rezaei M, Abolghasemi A. The Effective of Instructional meta-cognition strategy on creativity and problem solving in girls students. *Proceeding of the second National Educational Psychology Conference, University of Tarbiyat Dabir Shahid Rajaei* 2014: 1-12.
25. Mahboobi T, Investigating the Relationship of Variables of Occupational Self-Concept, Motivational Beliefs and Metacognition with Entrepreneurship among the Students of Payame Noor University of Western Azerbaijan. *Quar J Career & organi Counsel* 2014; 6 (21): 34-52.
26. Golestan Jahromi, F Golestan Jahromi M. Investigation of relationship between meta cognition and Creativity and Student achievement. *The second national conference of creativity, TRIZ innovation management Engineering Iran* 2008: 1-10.
27. Cho YS Jung, JY. The relationship between an entrepreneur's meta cognition, entrepreneurial orientation (EO), and firm performance. *Acad Entr J* 2014; 2(2):25-35.
28. Wells A, Certwright-Hatton S. A short form of meta-cognition questionnaire. *Behav Res and Ther* 2004; 42(24): 385-396.
29. Khademi A, Saif AA. The effects of metacognitive components instruction in reducing antisocial behaviors in youth of Urmia central prison. *Res behav sci* 2011; 9 (3): 186-196.
30. Mohammadkhani S h. The Role of Fusion Beliefs and Meta cognitions in Obsessive-Compulsive Symptoms in General Population. *Iran J Clin Psychol (IJCP)* 2013; 1(2): 29-35.
31. Morison A P, Bental R P, French P, Walford L, Kilcommons A, Knith A, Kreutz M, Lewis S W. Individuals: Study design and interim analysis of transition raten therapy for preventing transition to psychosis in high-riskRandomized controlled trial of early detection and cognitive and psychological risk factors. *Br J Psychiatry* 2002; (181): 78-84.
32. Siadat S, Rezazade S, babri H. Entrepreneurship Morale among Students at Isfahan University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ* 2012; 12 (7): 527-536
33. Shoja-ghale-dokhtar L, Rahimean H, Jarahi L. Evaluation of entrepreneurship capabilities in students of Mashhad University of Medical Sciences: 2003-2004. *J Med Educ Dev* 2014; 9 (3): 2-9
34. Biggs JB. Enhancing learning skill: The role of meta-cognition. In Bowden, J. A. (Ed). *Student learning: Res into prac* 1986; 2(5): 56-71.
35. Brown AL. Meta-cognition, executive control, self-regulation, and other more mysterious mechanisms. In F. E. Weinert& R. H. Kluwe (Eds.), *Meta cognition, motivation, and understanding*, Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates 1987: 65.
36. Pressley M, Ghatala ES. Self-regulated learning: Monitoring learning from text. *Edu Psychol* 1990; 25(1): 19-33.
37. Schickedanz JA. *Understanding children adolescents*. (4thed) New York: Springer 2005: 33.
38. Hitt M, Keats B, & DeMarie S. Navigating in the new competitive landscape: building strategic flexibility and competitive advantage in the 21st century. *Acad Manag Execu* 1998; 12(4): 2242.
39. Haynie J, M Shepherd, DA Mosakowski, E & Earley PC. A situated meta-cognitive model of the entrepreneurial mindset. *J Busin Ventur* 2010; 25(5): 217-229.

40. Swanson HL. Influence of meta-cognitive knowledge and aptitude on problem solving. *Journal of Educational Psychology* 1990; 82 (2): 306-314.

41. Charles RE, Runco MA. Developmental trends in the evaluation and divergent thinking of children. *Creat Res J* 2001; 13(5): 417-437.

42. Hosieni A. Creativity growth pattern and its efficiency in providing creative teaching skills of elementary teachers. *J educ innovat* 2005; 5(15): 177-201.

43. Besharat MA, AbaspourDoplani T. Relationship between meta-cognition strategy and creativity with resilience in students. *New result psychol* 2010; 5(14): 110-122.

The Role of meta-cognition believe in prediction of entrepreneurial traits Students in Medical and Paramedical school of Kermanshah University of Medical Sciences

Seyyed Mohsen Azizi¹,
Somaye Negahdari¹, Mostafa
Bagherian Jelodar², Arash
Ziapour^{3*}

1. Department of Educational Sciences, Payame Noor University, Tehran, Iran

2. Department of sociology, Payame Noor University, Tehran, Iran

3. Students Research Committee , Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran

*Corresponding Author:

Iran, Kermanshah , Kermanshah university of medical sciences, Building No. 2 Educational Assistant

Email: arash.ziapour@kums.ac.ir

Abstract

Introduction: Nowadays, the socio-economic development of societies depends on the employment of efficient and entrepreneurial human resources. Accordingly, identifying factors that can boost the entrepreneurship among students, as the most valuable capital of countries, is of prominent significance. The aim of this research was to investigate the Role of meta-cognition believe in prediction of entrepreneurial traits students in schools of medical and paramedical at university of medical sciences.

Methods: The method of this study is descriptive – correlation and its statistical population consisted of all Students (medical and paramedical) Kermanshah University of medical sciences 2015-2016. Sample of the study included 250 students that were selected proportionate stratified random sampling (based on the school) method. Data was collected by meta-cognition questionnaire (MCQ-30) Cartwright - Hatton Wells (2004) and questionnaire researcher-made to measure entrepreneurial traits. Data were analyzed using one sample t test, correlation Pearson, Regression Analysis.

Results: The findings showed significant positive relationship between meta-cognition believe and entrepreneurial traits ($r=0.254$, $p\leq 0.001$). Metacognition believe predicts 11.6% variance entrepreneurial traits. Positive beliefs about worry and cognitive confidence Variables are predictor of entrepreneurial traits among students.

Conclusion: Meta-cognitive beliefs have positive correlation with traits of their entrepreneurship. Psychological variables must be considered in Educational Planning and Curriculum development in Higher Education system.

Key words: meta-cognition believe, entrepreneurial traits, Medical, paramedical

How to cite this article

Azizi SM, Negahdari S, Bagherian Jelodar M, Ziapour A . The Role of meta-cognition believe in prediction of entrepreneurial traits Students in Medical and Paramedical school of Kermanshah University of Medical Sciences . J Clin Res Paramed Sci 2016; 5(3):256-265.